BIODIVERSITEIT STRESSTEST

Natuurinclusief Bouwen

LEVEN OP HET ERF RONDOM EEN BOERDERIJ OF MANEGE

Een erf kan best netjes zijn, maar dat betekent niet dat er geen ruimte is voor biodiversiteit. Vooral met een gevarieerde inrichting kun je veel betekenen voor bijvoorbeeld vogels en insecten. Zodra er bomen, struiken en bloemen op het erf staan kan er een grotere diversiteit verwacht worden. Zeker wanneer er ook nog oppervlaktewater, rommelhoekjes en er nestgelegenheid aanwezig zijn. Kijk ook bij Lespakket: https://library.wur.nl/WebQuery/edepot/545919

BELEIDSVELDEN

Duurzaamheid | Water | Biodiversiteit | Ruimtelijke ordening | Landbouw en Natuur | Vergroening Europees Landbouwbeleid

ALGEMENE SOORTEN

Dit hangt sterk af van de aanwezige bodem en waterhuishouding.

LEEFGEBIED

https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/

AANDACHTSPUNTEN

Een boerenerf moet praktisch ingericht zijn, zodat er efficiënt gewerkt kan worden. Tevens zullen de meeste mensen de wens hebben dat het erf niet onnodig veel extra werk zal worden.

Het is goed om te weten wat op het erf zelf en de boerenerven in de omgeving allemaal leeft, want dan kan bij de herinrichting hiermee rekening gehouden worden. Deze dieren zijn er immers al of zijn vrij snel te verwachten.

Met een waardering van 1 ster (laag) tot 5 sterren (hoog) kunt u zien welke van de onderstaande aandachtspunten het meeste bijdragen [1].

Aandachtspunten voor het aanleggen van leven op het erf rondom een boerderij	Bijdrage
De locatie ligt binnen 1km van een groenblauwe ruimte.	★☆☆☆☆
De locatie ligt binnen 30m van een groenblauwe ruimte.	★★★☆☆
Rommelhoekjes aanwezig	★★☆☆☆
Modderplekken	★★★☆☆
Cultuurhistorische landschapselementen	★★★★☆
Er is permanent oppervlaktewater in of in de buurt aanwezig.	★★★★☆
Nestkasten... aanwezig.	★★★☆☆
Klimplanten en groen langs bebouwing.	★★★★☆
Er wordt geen vergif en kunstmest gebruikt.	★★★★☆
Rommelhoekjes aanwezig	★★☆☆☆
Modderplekken	★★★☆☆
Cultuurhistorische landschapselementen	★★★★☆

KANSEN VOOR BIODIVERSITEIT

Bij het aanleggen van een leven op het erf rondom een boerderij kunnen er één of meerdere natuurtypen gerealiseerd worden. Elementen die zeer geschikt zijn Groenvoorziening gras en Ruigteveld [3]. Deze elementen dienen voornamelijk als voedselvoorziening, schuilplaatsen of navigatie-elementen. Bij het juist inrichten en beheren van deze elementen kunt u als eindstreven het veelvoudig voorkomen of zelfs vestigen van de bijbehorende gidssoorten verwachten, zie tabel 1.

Tabel 1: Natuurtypen met hun geassocieerde gidssoorten die gerealiseerd kunnen worden bij het aanleggen van Leven op het erf rondom een boerderij.

Natuurtypen	Gidssoorten	Schaal (ha)	Tijd van uitvoer	Tijdsperiode tot effect op biodiversiteit	Onderhoud	Kosten/ha/jaar
Groenvoorziening gras [3]	Gewone dwergvleermuis, icarusblauwtje, patrijs, rund, paard,	≥ 0,1 – 1 ≤	Matig	Matig	Weinig beheer	Tot € 211,42
N12.06: Ruigteveld [3]	Gewone dwergvleermuis, patrijs, rund, paard.	≥ 0,1 – 1 ≤	Zeer kort	Kort	Matig beheer	Tot € 117,36

MEERWAARDE

Meerwaarde van Leven op het erf rondom een boerderij

Financieel

- Verhoging van omliggende grond- en huizenprijzen
- Gezondheidskosten besparen.

Sociaal

- Verbetering woon- en leefomgeving
  - Bijdragen aan mentale gezondheid

Fysiek

- Verhoging waterbergend vermogen
- Verbetering luchtkwaliteit
- Biedt verkoeling
- Biedt kansen voor biodiversiteit

VOORBEELD

Een Amerikaanse boerderij met veel en vooral ook afwisselend groen eromheen. Dit betekent dat er ook meer dier- en plantensoorten kunnen voorkomen.

Een schets van een gemengd boerenbedrijf. Deze heeft als voordeel dat er veel verschillende teelten en dus milieus zijn. Er zijn ook diverse verschillende inkomstenbronnen, waardoor het bedrijf niet van één teelt… afhankelijk is.

STAPPENPLAN

1: Bepaal welke biodiversiteit op het erf mogelijk is.

2: Bepaal wat er aangelegd gaat worden.

3. Afhankelijk van de wensen en eisen kunnen de groene, blauwe en grijze elementen ook complexer worden ingericht, zoals met waterelementen, hoogteverschillen, andere bodems, andere bouwmaterialen, andere boomsoorten enzovoorts.

4. Bij voorkeur wordt dit gehele proces begeleidt door een planten en dieren expert.

5. Afhankelijk van wat aangelegd gaat worden kan er naar andere maatregelen gekeken worden voor tips.

Habitat	Beheermaatregelen
8012: Groenvoorziening gras	Gefaseerd maaien. Maai niet heel het grasland tegelijk maar laat delen overstaan voor de aanwezig fauna.
	Delen van grasland niet maaien. Dit biedt structuur aan het grasland en ruigere gedeeltes trekken meer fauna aan.
	Voorkom overwoekering door struiken en bomen.
N12.06: Ruigteveld	Gedeeltes van de ruigtes kunnen eens per drie jaar gemaaid worden. Een ruigte wordt niet meer dan één keer per jaar gemaaid. Werk verder zoals bij groenvoorziening gras.
	Overweeg vaste plekken riet niet te maaien. Enkele watervogels zijn afhankelijk van overjarig rietvegetatie. Deze vaste plekken kunnen het beste in de altijd natte gedeeltes zijn, dit verkleint de kans op verruiging.

BRONNEN

[1]: https://gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be/groen-in-de-buurt

[2]: https://www.atlasleefomgeving.nl/meer-weten/natuur/groene-leefomgeving

[3]: https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/